

De nieuwe kerndoelen en *Estafette*

Uitgeverij Zwijsen – maart 2026

Estafette voldoet volledig aan de definitieve conceptkerndoelen Nederlands die SLO in april 2025 heeft uitgebracht. In dit artikel geven we eerst globaal, daarna per kerndoel aan hoe dit uitgewerkt is in Estafette, editie 3.

Vooraf

De definitieve conceptkerndoelen hebben een indeling die recht doet aan de huidige ontwikkelingen van het taal- en leesonderwijs. Vanuit *Estafette* zijn we blij met de nieuwe kerndoelen.

Estafette, editie 3 sluit naadloos aan op deze kerndoelen. *Estafette* vormt, samen met de aanvankelijk leesmethode Veilig leren lezen, de taal- en spellingmethode Taaljacht en de tekstbegripsmodules van Taaljacht en/of Code D een doorlopende leerlijn. Met deze lijn is je school verzekerd van een aanbod dat volledig tegemoetkomt aan de nieuwe kerndoelen. In dit artikel lees je hoe de nieuwe kerndoelen zijn verwerkt in *Estafette*.

Samenhang in betekenisvolle context




In de nieuwe kerndoelen wordt benadrukt dat onderwijs het best in samenhang aangeboden kan worden. In *Estafette* staat samenhang centraal in het leesonderwijs. Het lezen wordt niet in losse ‘vakken’ uiteen gehaald, maar alle leesvaardigheden worden in samenhang aangeboden: technisch lezen, lezen met begrip en studievaardigheden worden in de methode in samenhang aangeboden. Daarnaast worden deze vaardigheden thematisch aangeboden, waardoor er ook samenhang ontstaat met thema’s en zaakvakken. Het verwerven van een goede leesvaardigheid gebeurt zo in een betekenisvolle context. Ook aan de uitbouw van de woordenschat en het vergroten van de kennis van de wereld zijn doelstellingen die in *Estafette* worden uitgewerkt. Hierdoor ontstaat samenhang in optima forma en zorgt *Estafette* voor een rijke leeromgeving.





Veelzijdig en actueel aanbod jeugdliteratuur en informatieve teksten










Estafette maakt gebruik van een rijke variatie van authentieke teksten: teksten die door Nederlandse en Vlaamse auteurs geschreven zijn en deels al elders gepubliceerd zijn. Het startpunt van elke les is een tekst. Deze teksten worden in groep 4, 5 en 6 door de kinderen correct, vlot en vloeiend gelezen. Elke tekst die de kinderen lezen wordt in groep 4 tot en met 8 besproken op algemeen niveau, letterlijk begripsniveau en op dieper begripsniveau. Naast het lezen van teksten in de les, lezen kinderen langere teksten in de vorm van boeken (omnibus) en keuzeteksten, waardoor ook het lezen en dieper begrijpen van langere teksten aan de orde komt. Na het lezen van een tekst in de les wordt altijd verwezen naar teksten in andere kinderboeken die samenhangen met de gelezen tekst. Zo ontdekken kinderen een grote hoeveelheid en een breed scala aan soorten boeken en verhalen, waardoor zij hun eigen leesvoorkeur kunnen herkennen.













Indeling in domeinen

Hieronder geven we je een overzicht van de hoofdindeling van de domeinen en sub-domeinen en de uitwerking hiervan in *Estafette*.

		<i>Uitgewerkt in Leestechiek</i>	<i>Uitgewerkt in Leesbegrip</i>	<i>Uitgewerkt in Studerend lezen</i>
Domein Overkoepelend				
Kerdoel 1	De school stimuleert de taalcompetentie van leerlingen. A Taal- en leesomgeving B Taal in de leergebieden			

Domein Communicatie				
Kerdoel 2	De leerling begrijpt teksten. A Luisteren en lezen met begrip B Luisteren en lezen met diep begrip C Bronnen verkennen	  	  	  
Kerdoel 3	De leerling produceert teksten. A Doelgericht spreken en schrijven B Creatief taal gebruiken C Schrijven om te leren	  	  	  
Kerdoel 4	De leerling voert gesprekken. A Doelgericht gesprekken voeren B Gesprekken voeren om te leren	 	 	 
Kerdoel 5	De leerling ontwikkelt zich als bewuste taalgebruiker. A Reflecteren op taalactiviteiten			

Domein Taal				
Kerdoel 6	De leerling toont inzicht in taal als systeem. A Vorm en betekenis beschouwen B Spelling, formulering en interpunctie	 n.v.t.	 n.v.t.	 n.v.t.
Kerdoel 7	De leerling verkent het gebruik van taal. A Talige identiteit B Taalvariatie en taalverandering	 	 	 

Domein Literatuur				
Kerdoel 8	De leerling doet ervaring op met literatuur. A Leesvoorkeur B Waarde van literatuur	 	 	 
Kerdoel 9	De leerling toont inzicht in literatuur. A Verhalende teksten B Literaire genres	 	 	 

 = voldoet  = draagt hieraan bij n.v.t. = niet relevant voor een leesmethode

Hoe de kerndoelen in *Estafette*, editie 3 hebben vorm gekregen, is per kerndoel hieronder uitgewerkt.

Uitwerking van de doelen in *Estafette*, editie 3

DOMEIN OVERKOEPELEND

Kerndoel 1 De school stimuleert de taalcompetentie van leerlingen.

1A De school zorgt voor een rijke taal- en leesomgeving.

Aanbieden van leesactiviteiten in betekenisvolle contexten.

Estafette werkt met betekenisvolle thema's, zoals gezondheid, reizen, techniek en natuur. De leerlingen lezen per blok van acht weken teksten die passen binnen het thema en bespreken met elkaar deze teksten. De teksten zijn geschreven door Nederlandse en Vlaamse auteurs en kennen een grote diversiteit aan tekstsoorten en tekstvormen in zowel fictie als non-fictie. Deze rijke teksten vormen de basis van het leesonderwijs en dragen zo bij aan een rijke taal- en leesomgeving op school.

1B De school stimuleert de taalontwikkeling van de leerling in alle leergebieden

In *Estafette* verwerven de leerlingen leesvaardigheden die nodig zijn om als functioneel geletterde leerling het vervolgonderwijs te betreden. Bij het oefenen van de technische leesvaardigheid, het lezen met begrip en het oefenen met studievaardigheden komen, naast leesvaardigheden ook mondelinge taal, woordenschat, kennis van de wereld en literaire competenties aan de orde. Omdat *Estafette* werkt met een thema per blok, is ook de samenhang met de andere vakken, zoals taal, wereldoriëntatie en burgerschap in *Estafette* verankerd.

DOMEIN COMMUNICATIE

Kerndoel 2 De leerling begrijpt teksten.

2A Luisteren en lezen met begrip

Lezen en luisteren met begrip is de kern van de methode *Estafette*. *Estafette* voldoet hiermee volledig aan dit kerndoel.

Vloeiend technisch lezen is een belangrijk fundament voor leesbegrip. Met *Estafette* werk je in groep 4, 5 en 6 intensief aan dit fundament. In de groepen 7 en 8 wordt deze leesvaardigheid onderhouden via korte activiteiten. Leerlingen die meer intensieve zorg nodig hebben om te komen tot een goede leesvaardigheid krijgen via *Estafette* extra ondersteuning.

Elke les met *Estafette* werkt aan leesbegrip. In groep 4, 5 en 6 wordt elke gelezen tekst, nadat geoefend is met vloeiend technisch lezen, besproken op drie niveaus: algemeen begripsniveau, letterlijk begripsniveau en diep begripsniveau. De teksten die gelezen worden variëren. Leerlingen lezen in de methode een grote variëteit aan teksten: zowel zakelijke, informatieve teksten, als brieven, krantenartikelen, e-mails, en literaire verhalen en gedichten wisselen elkaar af.

Bij leesbegrip staat het bespreken van de tekst centraal. De leerkracht heeft hierbij de rol om voor te doen, te modelen en gesprekken te begeleiden. Elke leerling heeft hierdoor een actieve denkhouding.

Estafette verdeelt het schooljaar in vier blokken.

Elk blok biedt teksten binnen een thema. *Estafette* verbindt leesonderwijs met wereldoriëntatie: door te lezen en te praten over thematische onderwerpen vergroten leerlingen hun kennis van de wereld. Het lezen van de teksten en het praten over de teksten zorgt voor een opbouw in kwaliteit en kwantiteit van de woordenschat. Ook dit draagt bij aan een goed en diep tekstbegrip. Leerlingen die van huis uit een zwakkere taalvaardigheid en een beperkte woordenschat meekrijgen, profiteren extra van deze aanpak als de leerkracht de lessen intensiveert door extra aandacht voor het thema en de woorden in de teksten.

In *Estafette* maken de leerlingen kennis met een grote diversiteit aan tekstsoorten en tekstvormen. Door het lezen en bespreken van deze teksten zijn leerlingen actief aan de slag met de opbouw en kenmerken van verschillende soorten teksten. Ook het lezen en bespreken van verhalen in complete boeken draagt bij aan tekstbegrip en literaire competenties. Verhaalelementen (hoofdpersoon, tijd, plaats en verhaallijn), verhaalopbouw (begin, kern, slot en het spelen met deze opbouw door auteurs) en verteltechnieken (zoals bijvoorbeeld vertelperspectief,) worden zo intensief verkend.

2B Luisteren en lezen met diep begrip

Het diepe begrip van gelezen teksten is een belangrijke doelstelling van Estafette. Estafette voldoet door de aanpak van Leesbegrip bij elke gelezen tekst aan dit kerndoel.

Doordat *Estafette* gekozen heeft voor interactieve activiteiten tijdens de lessen Leesbegrip, leren leerlingen ook hun gedachten over de tekst te verwoorden en te onderbouwen. Elke tekst wordt in drie fasen besproken: algemeen begrip, letterlijk begrip en diep begrip. Deze fasen zijn in grote lijnen ontleend aan Close Reading. De teksten die de leerlingen lezen klimmen in de loop der jaren op in moeilijkheidsgraad, zoals wel in technisch opzicht als in begrip. Door steeds elke tekst in drie fasen te bespreken met teksten die in moeilijkheidsgraad opklimmen, worden alle leerlingen begeleid naar diep begrip van de tekst.

2C Bronnen verkennen

Van elke tekst is voor leerlingen bekend wie de auteur van de tekst is en waar een tekst eventueel eerder gepubliceerd is. Zowel schrijver, soort tekst als publicatiemedium worden regelmatig besproken, zodat de leerling ontdekt dat elke tekst een bron heeft. Deze bronnen worden besproken, zowel bij het lezen van de tekst, het bespreken van de tekst als bij de teksten die gebruikt worden om studievvaardigheden te oefenen. Ook de betrouwbaarheid van de bron

wordt hierbij besproken. Hiermee voldoet *Estafette* volledig aan dit kerndoel.

Kerndoel 3 De leerling produceert teksten.

3A Doelgericht spreken en schrijven

Binnen *Estafette* wordt tijdens de modules Leesbegrip gesproken over de gelezen teksten. De leerlingen gaan aan de hand van opdrachten met elkaar in gesprek over de gelezen tekst en leren passages uit de tekst te gebruiken als ondersteuning van de beantwoording van de opdrachten. Bij deze gesprekken worden diverse werkvormen gebruikt. Zo kan de leerkracht ervoor kiezen om leerlingen eerst in tweetallen te laten spreken over (de opdracht bij) een tekst voordat de tekst klassikaal besproken wordt. De leerkracht kan er ook voor kiezen om het gesprek meteen klassikaal te voeren, waarbij naamstokjes ervoor zorgen dat alle leerlingen actief betrokken zijn bij het gesprek. Ook het voorbereiden van een opdracht, door in het werkboek in de tekst of bij de opdracht aantekeningen te maken, komt regelmatig in *Estafette* voor. Met de tips van de week worden leerlingen aangezet om naar aanleiding van de gelezen tekst zelf een (korte) tekst te schrijven. Deze opdrachten laten kinderen teksten schrijven die aansluiten op de tekstsoort, de tekstvorm of het onderwerp van de tekst. Met deze aanpak draagt *Estafette* in belangrijke mate bij aan dit kerndoel.

3B Creatief taal gebruiken

Leerlingen worden tijdens de modules Leesbegrip en Studievvaardigheden uitgedaagd om op eigen wijze te spreken en te schrijven. De leerlingen lezen in *Estafette* rijke en gevarieerde teksten. In deze teksten ontmoeten leerlingen taal van de auteurs van de teksten. Auteurs zijn vaak te herkennen aan hun eigen, creatieve taalgebruik. Het lezen van deze grote variëteit aan teksten draagt bij aan het ontdekken van de eigen creatieve mogelijkheden bij het gebruiken van taal. Zo draagt *Estafette* bij aan dit kerndoel.

3C De leerling spreekt en schrijft om tot kennisopbouw en begrip te komen

Leerlingen lezen in *Estafette* teksten die per blok binnen een thema passen. Alle teksten van een blok samen vormen een rijke kennisbasis voor dit thema. Door te spreken over de inhoud van de tekst en hun eigen kennis over het onderwerp van deze tekst, delen leerlingen hun kennis over dit onderwerp. Niet alleen de tekst zelf vormt zo een bron voor kennisopbouw, maar de gesprekken over de tekst, waarbij leerlingen hun kennis delen zorgt voor extra kennisopbouw. Bij het bespreken van het letterlijk begrip van de tekst wordt ook uitdrukkelijk gekeken naar de opbouw van de tekst. Zo zorgt niet alleen het onderwerp van de tekst, maar ook de manier waarop de auteur de tekst heeft vormgegeven tot meer kennis van de wereld. Bij het bespreken van de teksten wordt ook de woordenschat van de leerlingen verrijkt, zowel met schooltaal, vaktaal als thematisch. Door deze heldere aanpak draagt *Estafette* in belangrijke mate bij aan dit kerndoel.

Kerndoel 4 De leerling voert gesprekken.

4A Doelgericht gesprekken voeren

In *Estafette* vormt het voeren van gesprekken een belangrijk deel van de module Tekstbegrip. Door het delen van gedachten over een tekst, het verwoorden van een eigen mening leren de leerlingen op een laagdrempelige manier het voeren van gesprekken. De leerkracht is hierbij in eerste instantie gespreksleider, maar deze rol kan worden afgebouwd naar mede-gespreksdeelnemer. De leerkracht stimuleert een actieve deelname aan gesprekken aan de hand van diverse gespreksvarianten, zoals het werken met naamstokjes, het werken met wisbordjes of het laten presenteren van een mening, een antwoord op een vraag of het voorlezen van een stukje tekst. *Estafette* voldoet hierdoor volledig aan dit kerndoel.

4B Gesprekken voeren om te leren

Binnen *Estafette* vormen gesprekken een belangrijk onderdeel van de kennisopbouw. De methode stimuleert leerlingen hun gedachten te delen en te onderbouwen met elementen uit de gelezen teksten. Ook worden leerlingen uitdrukkelijk uitgenodigd om eigen kennis over het onderwerp van de tekst in het gesprek te delen. Leerlingen leren om elkaar om verduidelijking of onderbouwing van hun standpunt te vragen. De leerkracht zal dit in de lagere jaargroepen regelmatig voordoen en zal leerlingen langzaam maar zeker uitnodigen om dit ook zelf te doen. De methode moedigt leerlingen aan om door te vragen wanneer iets niet duidelijk is. Deze aanpak zorgt ervoor dat *Estafette* volledig aan dit kerndoel voldoet.

Kerndoel 5 De leerling ontwikkelt zich als bewuste taalgebruiker.

5A Reflecteren op taalactiviteiten

Leerlingen lezen in één blok verschillende teksten over een thema. Ook het lezen van verschillende, soms tegenstrijdige teksten over één onderwerp komt regelmatig in *Estafette* voor. Door het lezen van meerdere, verschillende teksten over een onderwerp (in de bovenbouw) wordt discussie over het onderwerp uitgelokt. Leerlingen leren hierbij om te reflecteren op de teksten en de bronnen. Ook dit wordt in gesprekken uitdrukkelijk besproken. Het hebben van een eigen mening en deze mening toetsen aan de meningen van medeleerlingen draagt bij aan het reflecteren op taalactiviteiten. Hiermee draagt *Estafette* bij aan dit kerndoel. n zaken. Op een klassikaal magneetbord kunnen de leerlingen hun naamagneet (behorend bij de Rubric) verplaatsen. In de laatste les waarderen ze de kennis en vaardigheden die ze in een blok hebben gekregen in de eindrubric.

DOMEIN TAAL

Kerdoel 6 De leerling toont inzicht in taal als systeem.

6A De leerlingen toont inzicht in taal als systeem

Leerlingen oefenen in de methode *Estafette* het technisch lezen. Dit betekent dat zij woorden, zinnen en teksten correct, vlot en vloeiend lezen. Bij het vloeiend lezen worden woorden hardop gelezen met de juiste uitspraak en klemtoon. Zinnen worden voorgelezen met de juiste klemtoon, zinsstructuur en intonatie. Ook de grote variatie aan teksten, waarbij auteurs op geheel eigen wijze vorm en betekenis van woorden en zinnen verwerken in teksten draagt in belangrijke mate bij aan het kunnen ontdekken van de verschillende uitingen van vorm en betekenis.

6B De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie.

Bij het oefenen van de technische leesvaardigheden oefenen leerlingen systematisch alle woordsoorten die in onze Nederlandse taal voorkomen. *Estafette* laat leerlingen echter niet oefenen met spelling, waardoor dit kerndoel niet van toepassing is in de leesmethode *Estafette*.

Kerdoel 7 De leerling verkent het gebruik van taal.

7A Talige identiteit

Door het lezen van veel verschillende soorten en vormen van teksten en het hardop lezen van toneel-leesteksten ontdekken leerlingen dat taal gekoppeld kan zijn aan personen/personages. Taal(gebruik) en identiteit kunnen elkaar versterken. Door het uitspreken (en uitspelen) van teksten in een rol, ontdekken leerlingen hoe taal de identiteit van een personage mede vorm kan geven. Ook bij gesprekken die leerlingen voeren op het diepe begrip van een tekst kan het onderwerp taalgebruik-

identiteit besproken worden. Tijdens deze gesprekken past de leerlingen zijn eigen taal aan aan het spreken in een groepsgesprek en de deelnemers aan dit gesprek. Zo draagt *Estafette* bij aan het kerndoel over talige identiteit.

7B Taalvariatie en taalverandering

Door het lezen van verschillende teksten binnen eenzelfde onderwerp of thema ontdekken leerlingen dat taal een grote variatie kent, zelfs binnen dezelfde soorten en vormen teksten. Ook het verschil tussen analoge teksten (teksten in print) en digitale teksten komt in de methode *Estafette* aan de orde.

DOMEIN LITERATUUR

Kerdoel 8 De leerling doet ervaring op met literatuur.

8A Leesvoorkeur

Het ontdekken van een eigen leesvoorkeur is een belangrijke stap in de leesontwikkeling van leerlingen. Door het vinden van de eigen leesvoorkeur pakken leerlingen makkelijker een boek om in de eigen tijd te lezen. Dit zorgt voor een verbetering van het geautomatiseerd kunnen lezen en draagt in grote mate bij aan leesplezier. Daarom is het ontdekken van de eigen leesvoorkeur een belangrijk doel in *Estafette*. De methode in combinatie met de leerkracht speelt hierbij een belangrijke rol. Na elke tekst die een leerling lees, wordt verwezen naar teksten die een gelijkenis vertonen met de gelezen tekst of naar de gehele tekst waaruit het fragment dat gelezen is afkomstig is. De leerling krijgt zo steeds handvatten om vanuit 'iets' dat gelezen is door te lezen. Ook de grote variatie aan teksten (tekstvormen, tekstsoorten en genres) die in de methode door de leerlingen gelezen en besproken worden draagt bij aan het ontdekken van die tekstsoorten, tekstvormen en genres die bij de individuele leerling passen. Met deze aanpak voldoet *Estafette* gehaal aan dit kerndoel.

8B Waarde van literatuur

Leerlingen lezen in *Estafette* veel (verschillende soorten) teksten: fictie en non-fictie. Binnen de fictie ontmoeten leerlingen zowel populaire teksten (afkomstig uit 'kinderjury- boeken') en literaire teksten (afkomstig uit 'griffelboeken'). Onderdeel van het materiaal van *Estafette* zijn ook de omnibus-verhalen: boeken met een literaire gelaagdheid en opbouw. Bij het bespreken van de inhoud en vorm van deze fictie-teksten ontdekken leerlingen de gelaagdheid die fictieteksten kan hebben. *Estafette* daagt leerlingen uit om teksten met elkaar te vergelijken. Ook begeleidt *Estafette* leerlingen naar het kunnen lezen en genieten van literaire teksten. Hiermee voldoet *Estafette* volledig aan dit kerndoel.

Kerndoel 9 De leerling toont inzicht in literatuur.

9A Verhalende teksten

Elke tekst die leerlingen binnen *Estafette* lezen wordt aan de hand van opdrachten in drie fasen besproken: algemeen begrip, letterlijk begrip en dieper begrip. Bij het bespreken van verhalende teksten komen specifieke kenmerken van verhalende teksten aan de orde in drie fasen: algemeen begrip, letterlijk begrip met aandacht voor personages, tijd, plaats en verhaal en dieper begrip met aandacht voor verhaalopbouw, verhaalstructuur en vertelperspectief. Leerlingen worden stap voor stap meegenomen in gesprekken over een gelezen verhalende tekst naar dieper begrip van de specifieke tekst en de kenmerken en opbouw van deze tekst.

Estafette voldoet hierdoor volledig aan dit kerndoel.

9B Literaire genres

Leerlingen maken in *Estafette* kennis met een grote diversiteit aan literaire genres: van poëzie tot verschillende soorten proza- en dramateksten. Teksten uit de verschillende literaire genres worden door de leerlingen gelezen en aan de hand van concrete opdrachten verkend en besproken. Leerlingen ontmoeten hierdoor de verschillende literaire genres, waardoor de drempel om zelf op zoek te gaan naar genres die bij de specifieke leerling past laag is. Doordat deze literaire teksten gelezen worden naast andere soorten en vormen van teksten binnen eenzelfde onderwerp en thema worden de kenmerken van de literaire genres nog duidelijker. *Estafette* voldoet hierdoor volledig aan dit kerndoel.